העולם הזה

בלי מורא
בלי משוא פנים

רחוב גליקסון 8, תל־אביב, טלפון 26785, ת. ד. 136. מען למברקים: "עולמפרס."
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239,
ההפצה: דוד טופל ובניו, תל־אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי־משנה:
רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת

עורך תבנית:
אהרון צור

כתב בכיר:
אלי תבור

צלם המערכת:
אריה קרן

חברי המערכת:
ישראל ביבר, ניצה נבי, שייע נלור, לילי גלילי, דוידר הורוביץ, רותי ורד, רוני וזהר, אברהם הרטון, אוסקר טאובר, אלכס סמים, אביבה סטז, עמוס קינן, שלמה קרן.

העתון הנקרא ביותר במדינה

קורא יקר,

ידיעה של עתים בישרה לפני שבועיים על הופעתו של עתון חדש בישראל: העלון הזה, שהוצא לאור על־ידי קבוצת גבים שבנגב הצפוני, לקראת חג הפורים, ושהוא חיקוי מוצלח ביותר של העולם הזה. לפי אותה ידיעה זכה העלון בהצלחה רבה ו־ אנשים רבים פנו למזכירות הקבוצה בבקשה לקבל טופס.

עתה שהעלון הזה („העלון הנקרא ביותר בקבוצה") מונח לפני, קל לי להבין את הצלחתו. עורכו אמנון בירב, שהוא מנוי ותיק של העולם הזה, לא החסיר מדור אחד — החל מ„קורא יקר" ומאמר „הנידון: מחול השחיתות" וכלה במדור מכתבים ל־ פיסטוקית והעלון הבא, בעריכת נילי וגילי, לא חסרים גם חידושי לשון כמו ח"ק (חבר קיבוץ) וצליצלון (חבר בכנופיית הצללים).

★ ★ ★

בלי מורא ובלי משוא פנים ניגש העלון הבא לחשוף את „שערוריית הפרסים" שהס־ עירה את אזרחי גבים. הנה, לשם דוגמה אמיצה, כמה מן השאלות שדרשו תשובות מן הח"קים הקשורים בדבר, ואשר האחראים לא מצאו לנחוץ להשיב עליהן לחוליית־ הכיסוי של העלון הזה:

● מנייין לועדת התרבות הרשות לחלק מקלטי רדיו־פטיפון אשר הוצהר עליהם במכס שהם משמשים למטרה ציבורית?

● מה הסיבה שבמשך חדשים אין מגי־ שים למרצים המבקרים אצלנו מיץ הדרים, אלא תה פשוט ומים רגילים, ומי אחראי לכך שבמוצאי שבת לא מוגשת חלבה כבר למעלה משנה?

● האם נגקטו פעולות ממשיות כלשהן כנגד גונבי השבועונים, מחוץ לאיומי־סרק להפסיק את החתימה עליהם?

● מדוע אין כל אספקה של תקליטי מוסיקה אנושית כמו ג'ז ופזמונים?

● מדוע לא נתקבלה ההצעה לערוך פסטיבל סרטים במשק ובמקום זה מתקיים „ירח השיעמום הבינלאומי"?

● מי נתן סמכויות לועדת־החברים ל־ התעסק בעניני שיכון, ומדוע ניתנו וילות פאר למקורבים לכנופיה?

מול התקפת־מצח נועזת כזו, מה הסלא שמנגנון החושך במשק הפעיל את כל כוחו כדי לקצץ את תקציב העלון הזה? אבל אל פחד, העורך הבטיח לעמוד על משמר חופש העתונות.

מדור תצפית של העלון הזה מוסר על דברים חשובים כמו „צפה להשלמת הביוב תוך השנתיים הקרובות. תקציבים חדשים שהוזרמו למפעל זה יחישו את סיום ביצוע העבודה, שלא היתה כל תקוה לסיימה תוך חמש שנים." ודברים לא פחות חשובים, כמו: „צפה לשלכת מוחלטת על פדחתו של יחצ"ה, לאחר שהחל להשתמש בתמרוקים שונים להצמחת שערות."

דבר המעיד על כשרון עתונאי מעולה, ועל הצלחת חברי מערכת העלון הזה לחדור לכל החוגים והוועדות של המשק, לאסוף ידיעות סודיות ולנתח בתבונה תהליכים כלכליים וביולוגיים חשובים.

★ ★ ★

ראש גזר

בגן הירק הדביק אחד הירקנים את תויות תנובה הפוכות על הארגזים, הזעיק את חצי המשק לאסוף את הגזר שהתפזר לאחר שהמעמיסים העמיסו את כל הארגזים הפוכים כדי שהתויות תהיינה בסדר.

★

שוק עד ורד

בועדת הקניות, עוררה השתוממות רבה הזמנה ל־25 זוגות מגיני־ברכיים לשוער, הפכה לגיחוך משהוברר שמקור ההזמנה הוא ענף הפרחים, הדואג מאד לשלמות ברכיהם של עובדיו.

★

למים שקטים חודרים עמוק

בפלחה, ניצל אחד הפלחים קסני־הקומה ממות בטביעה, לאחר שנפל לתוך ה־ רדיאטור של ה־די 6, שעה שהתכופף פנימה לבדוק אם יש מספיק מים.

★ ★ ★

מתוך מדור הקולנוע:

הסוכנות ואני — סרט יומרתי רגיל. מעשה אהבהבים, ברוגז והשלמה. נישואין בשל כסף והאפי־אנד. לעסקנים בלבד.

האורז המר — אחד הסרטים המזע־ זעים ביותר שראינו בעת האחרונה. הש־ תתפות המונית. הסרט מספר על קבוצת אנשים המתאספים לסעוד פת־ערבית, מגלים לתדהמתם הרבה כי האוכל נשרף כולו ו־ עליהם להשאר רעבים עד למחרת בבוקר. סרט מקומי, לא ליילדים.

ואילו במסגרת של פסוקי השבוע הונצחו, בין שאר ירקות, גם שתי פנינים אלה:

מספוא'ניק עזיז שחור, לנתן רו־ ז'נסקי ששיבח את עובדי המטבח על ששמו הרבה סוכר בתה של ארוחת הבוקר: „זה לא מהסוכר, עוד מתוק לך בפה מהלילה האחרון."

אבישי בוכנית, בתשובה לשאלה מה ההבדל בין לינה נפרדת ולינה משותפת: „בלינה נפרדת ברור שאבא אוכל את הבננה, בלינה משותפת אוכל אותה זה שבא ראשון."

והנה חוכמת ילדים, במדור צברינו חמו־ דים ועוקצנים:

אורנה רצתה לנסוע על האופניים של גדי (3), שהתנגד בכל תוקף וטען: „אבל ה־ אופניים גדולות עליך!"

בימי הסופות והגשמים שאלה מיכל בתימהון: „אבא, איך הרעם יודע תמיד מתי יש ברק?"

★ ★ ★

בעמוד כדבים ליילקוט, מודיע העורך: „ה כזב המודפס ראשון בעמוד זה מזכה את כותבו בסיבוב על הפרגוסון החדש, מהמוסך עד המזכירות ובחזרה."

אני חושב שהפרס מגיע בלי ספק לכל חברי מערכת העלון הזה. מגיע להם אפילו שני סיבובים.

שלום כהן

מכתבים

הסוף המר

כתושב ותיק של כפר סבא המכיר את הנאשם בהחזקת מחסן הנשק של המחתרת (העולם הזה 1014) אין לי ספק שכל קשר בינו ובין המחתרת בכיכול הוא חלוש מהמ־ ציאות. ישראל טייג, חבר מפא"י ותיק.

היה קשור בזמנו באחת המחתרות שלפני קום המדינה. סוגי הנשק שנמצאו בלולו יו־ כיחו כי אינם מהמקובלים כיום במדינה.

יוסף בכר, כפר־סבא

היה לי הכבוד המפוקפק להכיר כמה מ־ האנשים הנאשמים כיום ברצח קסטנר. ברור לי שהם אינם שלימים ברוחם וכל מי ש־ הכירם יעיד על זאת. גם צורת ביצוע ה־ התנקשות מוכיחה זאת. אם נכון הדבר, כפי שאתם כותבים, שאנשים מסויימים ניצלו אנשים אלה למטרותיהם האחרות, הרי זהו הפשע השפל ביותר שיכול להיות, יותר מהפשע של ביצוע הרצח עצמו.

דוד ב., תל־אביב

עם כל הזדעזועות העמוקה ממעשה הרצח השפל של ד"ר קסטנר, איני יכול שלא לי־ הביע את רגשי התמרמרותי על הקולות הנשמעים במדינה, המכוונים להפוך את קסט־ נר למרטיר. בשום צורה איני נורם נטילת החוק לידיים או ללוץ האקדח. קסטנר נפל קרבן לרצח מתועב שבוצע בידי פושעים זוללים. אולם אין כל הצדקה להפוך אותו לגבור לאומי.

שאול ריבלין, תל־אביב

אינני מבין מדוע אתם מנסים למצוא בכל פרשה את מה שהשכל הישר של האזרח הפשוט אינו תופס בה. מדוע היה מישהו צריך להיות מעוניין לגרום לרצח קסטנר בסרובוקציה. כל הנחותיכם אינם אלא פרי דמיון בלבד.

ישראל קימלפד, תל־אביב

ההתנפלות

הנני קוראת את העתון מזה שנתיים בקבי־ עות אך לא ידועה לי פרשת ההתנפלות על חברי המערכת. במאמר על קסטנר (העולם הזה 1014) הוזכרה גם ההתנפלות על העורך הראשי וראש המערכת. מכל הפרשה לא יכולתי להבין דבר אחד: האם הם לא

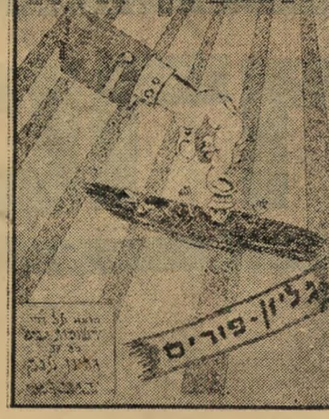

יכלו להתגונן וספגו את המכות בשקט, מבלי להרביץ חזרה או לכל החמות להזעיק עזרה?

אסתר כהן, תל־אביב

או לפחות לאמר לחצי תריסר המתקיפים שזה לא יפה להתנפל באישון לילה על שני אנשים מן המארב.

הלצת פורים

אני מעריץ את כשרונכם היוצא מן הכלל לשמור על שווי משקל. לכבוד פורים הח־ לטתם כנראה לבטל חששות הרוחות בחוגים מסוימים כאילו אתם נוטים לתנועת החירות ועל כן כתבתם את אותה הלצת פורים בדבר חסרת המסכה מעל פני חירות (העולם הזה 1014). לא אומר שהכתבה היתה מיותרת, אבל שהיא אינה משקפת את האמת, זה ברור גם לכם.

יצחק רביד, תל־אביב

איך אתם מעיזים לכתוב שתנועת החירות מכרה את התנגדותה למשטר בעבור כמה מאות אלפי דולרים עלובים. האם אינכם יודעים שבנין יצא לסבוב נאומים בכל רח־ בי הארץ כדי לעורר את המוני העם נגד הנסיגה? תנועת החירות מוסיפה עוד להד־ ביק כרוזים נגד הממשלה ודבריה צועקים בכנסת. האם זה לא מספיק?

שלום ברנד, פתח־תקוה

סרטן השד

במדור הווי (העולם הזה 1013) מופיע המשפט הבא: „... סרטן חשד, הפוגע ב־ נשים בלבד." עובדה זו אינה נכונה ועורך המדע מתבקש לבדוק היטב במקורות, בטרם הוא מסרס עובדות רפואיות. לפי ספרי ה־ מדע, כאחוז אחד של סרטני השד מופיע אצל גברים. אולי יעניין את הקוראים לי־ דעת שהסימנים של סרטן השד דומים אצל הגבר והאשה, והטפול בהם זהה.

דוד שור, בית חולים מלבן, באר־יעקב

עורך המדור מודה על בורותו בתחי המדעי.

לא כל יום פורים

בכתבה על פורים (העולם הזה 1014) הדפסתם תמונה עם כותרת: האפיפיור אדם קדוש. מה טעם מצאתם לפרסם תמונה זו־ מחללת את הקדוש בעיני מיליוני אנשים? בעירי בחוץ־לארץ היה גוי אחד, בור ועם־ הארץ, מתחפש בסילוסטר ליהודון עם חלוק ויירמולקה, מנגן־דוד בולם על הישבן ובידו דגל עם מגן־דוד נוסף דם. האם האינטלגנט המצולם בתמונה כאפיפיור ראה פעם בחייו דבר כזה?

יעקב לוי, חיפה

ביום שושן פורים התקיימה בטבריה תה־ לוכת עדלידע זוטא. אבל לא פחות מוצלחת היתה תהלוכה אחרת, שהתקיימה במרחק המשה קילומטרים מטבריה בכביש המוביל לעמק הירדן. פועלי טבריה, שרובם עובדים מחוץ לעיר, גומרים את עבודתם בשעה שלוש אחר הצהרים, היא השעה בה היתה צריכה להתחיל התהלוכה. מיהרנו לסיים את עבודתנו ולחזור לעיר כדי לראות את התהלוכה.

במרחק חמשה קילומטרים מהעיר מצאנו שיירה של אוטובוסים מלאים פועלים. הת־ ברר ששוטר תנועה שעמד על הכביש עצר את כל המכוניות שבאו לכיוון טבריה. וכך התחילה תהלוכה של מאות פועלים צעירים וקשישים, שאחרי יום עבודה מיגע נאלצו לרוץ כדי שיספיקו לראות חלק מהתהלוכה הפורימית. שאלתי היא שאלת פועלי טבריה העובדים בעמק הירדן: מי אחראי לאי־סדר ולסבל שנגרם לנו?

מ. ק., טבריה

בעקבות העקבות

צר לי על סגן י. ד. מצה"ל שלא הבין דברים פשוטים כל כך כתיאור מערכת סיני בסיפור „עקבות בחול" (העולם הזה 1014). היכן, לכל הרוחות, נאמר שם כי הגדור שלנו כבש את אבו עגילה ולא נדוד הטנקים המהולל שלך, סגן י. ד.? בתיאור שלי לא הוספתי אף גרגר של אבק שריפה, לא לעצמי ולא לגדוד, מלבד אלה שנתקלנו בהם במציאות. אולם אם בעיניך הרחת אש ענין של כבוד היא, הריני מאחל לך כי תאריך ימים ויבושם לאפר תמיד.

שמשון עופר, תל־אביב

אחות בהרמון

קראתי את מכתבו של תקורא שמואל ס. (העולם הזה 1014), התובע לעודד את ה־ נשואים בין ישראלים לערבים. קשה לי לומר שנימוקיו נראו לי הגיוניים ואוב־ יקטיביים. אם שמואל פ. רוצה לשאת ער־ ביה, אף אחד לא מפריע לו. אבל בעינינו לבין עצמנו, האם היה מוכן שאיזה שהוא ערבי יצרף את אחותו להרמון נשיו?

יהושע שרם, תל־אביב

... אני סבור שעתונכם הלוחם לשלום עם עמי ערב וליחסי סובלנות כלפי המיעוט הערבי בארצנו, צריך לצאת במסע לעידוד נשואים אלה. רק בדרך זו נוכל להפוך את יושבי הארץ הזאת לעם אחד ולמנוע רבי־ שות הפליה המולידים בהכרח נייס המישי. אילו לא הייתי נשוי הייתי מוכן כיום לב־ חור לי אשה מבין נשי המעוט הערבי.

דוד ט., חדרה

באיזה מחיר, תקורא מ.?

סקופ!

התפלאתי על מאמרו של אלי פוקס ש־ התפרסם בעתונכם (העולם הזה 1014) משום שהוא חשף רק את הצד הספורטאי של פר־ שת התפטרותו מקבוצת הכדורגל של מכבי חיפה. אולם עד כמה שידוע לי היו לבעיה זו גם אספקטים אחרים, שמבלי לפגוע בכ־ בודו של אלי פוקס ככדורגלן, חרי התנהגו־ תו בהם לא היתה כל כך בסדר.

ב. מ., חיפה

אחרי שאל יוסלה מרימוביץ' ואל שייע נלזר הצטרף עתה גם אלי פוקס ככתב ב־ עתונכם, אני בטוח שאילו הייתם מקימים קבוצת כדורגל של העולם הזה הייתם תוס־ סים את המקום הראשון בליגה. הרבה מאוד אנשים היו שמחים אם הייתם מחליפים את המצוע. תארו לעצמכם איזה סקופ היה זה: העולם הזה הצליח להבקיע את שער ה־ משטרה.

יהודה אלנתן, ירושלים

שטויות מגומגמות

לא יכולתי להאמין לסקרא הרשימה על האסיפה שערך אברהם צפתי (העולם הזה 1014) ועל מאות אנשים שלא היה להם מה לעשות אלא לבוא ולהקשיב לשטויות המ־ גומגמות שלו. איך יתכן שכל אדם יכול לשכור לעצמו אולם ורמקולים, וידבר ב־ אזני הסובנים ככל העולה על רוחו. האם אין חוק המגדיר עבירה כזאת כהפרת הסדר הצבורי?

שמואל דיין, תל־אביב

החוק המתיר למפלגות לשכור אולמות ורמקולים ולדבר ככל העולה על רוחן חל גם על אנשים פרטיים.

באותו יום ובאותה שעה התקיימו בשבת שתי אסיפות בתל־אביב. האחת התקיימה באולם קולנוע בית־העם ונאם בה שר הפי־ תוח בנטוב. מספר הנוכחים: 30 לערך. הנ־ אסיפה השניה היתה באולם מורבי ונאם בה חולה רוח לשעבר בשם צפתי. מספר הנוכחים: כ־1000. ואחר כך עוד אומרים שאנחנו מדינה נורמלית...

ראובן גפן, תל־אביב

נחומים לנחמני

הובא לתשומת לבי הפרסום בשבועונכם בקשר למר יוסף נחמני (העולם הזה 1007), הכולל גם את השאלה מהיכן היו לו האמ־ צעים לבנין ביתו הגדול. היות ואני היחידי המוסמך לענות לכך, אני מוצא לחובתי ה־ מצמוצית לעשות זאת.

בתפקידי כמזכיר מועצת הפועלים ולשכת העבודה טפלתי בשעתו ליצירת עבודה ב־ טבריה, להקלת חוסר העבודה. בהתחלת 1939 באתי להסכם עם בנקים בארץ למתן הל־ וואות לבנין ובאתי בדברים עם כמה מת־ חושבים בעיר שיסכימו לבנות בתים גם אם האמצעים שברשותם מצומצמים. בין השאר פניתי גם למר נחמני. ברשותו היו סך הכל 300 לירות. שידלתי אותו וגם לחצתי עליו שיכנס למעמסה של הלוואות לבנות בית גדול והתחיבתי למצוא לו מימון לבנין הבית.

השגתי עבורו הלוואות מהבנק האפותיקאי ומחברת ביצור ויתרת הסכום הסכימה סוללי־ בונה לקבל בתשלומים במשך שנתיים. בדרך מימון זו הוקם ביתו של מר נחמני. באותו הזמן נבנו עוד כמה בנינים בצורת מימון זאת לפי יומתי. הודות לבנינים אלה הופל בהרבה מצב חוסר העבודה בעיר.

מ. צחר, ראש העיר, טבריה